

PON VIDYASHRAM GROUP OF SENIOR SECONDARY SCHOOLS

Sanskrit III language Note of lesson for class - V - VIII

From April month To August month

स्वराः vowels

अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ लृ ए ऐ ओ औ अं अः

व्यञ्जनानि - consonants

क	ख	ग	घ	ङ
च	छ	ज	झ	ञ
ट	ठ	ड	ढ	ण
त	थ	द	ध	न
प	फ	ब	भ	म
य	र	ल	व	
श	ष	स	ह	
क्ष	त्र	ज्ञ	श्र	

स्वरयुक्त व्यंजनानि

क का कि की कु कू कृ कृ के कै को कौ कं कः

वर्णविन्यासः:spit the word

क् + अ = क
क् + आ = का
क् + इ = कि
क् + ई = की
क् + उ = कु
क् + ऊ = कू

क् + ऋ = कृ
 क् + ॠ = कृ
 क् + ए = के
 क् + ऐ = कै
 क् + ओ = को
 क् + औ = कौ
 क् + अं = कं
 क् + अः = कः

Two words three words meaning in Sanskrit

1. बालक. Boy	2. दश-ten	3. बालीका - girl
4- धनुः Bow	5. जबक – father	6. जम्बुक -fox
7. चक्रम् – wheel	8. झषः -fish	9. पञ्च- five
10. गरुडः -eagle	11. कपोतः pigeon	12. शुकः parrot
13.कटः - Mat	14. हंसः - Swan	15. डयते - flies
16. पठति- reads	17. मेघः cloud	18. तृणम्-grass
19. समुद्रः - ocean	20. वृष्टिः -Rain	21. वृक्षः - tree
22.नदी – river	23. रथं – chariot	24. धनं – money
25.नक्षत्रं – star		

Three and Four words meaning in Sanskrit

- 1.अद्य -today 2. विद्या - study or knowledge 3.वीणा veena 4.मयूरः peacock
 5.हंसःswan 6.किरीटं- crown 7.वेदः veda 8.गृहं house 9.पाठशाला school
 10.पूजागृहम् pooja house 11.सुखासनं – comfortable chair 12. छदि- roof 13.सोपानं
 – step 14.पीठम् seat 15.जवनिका curtain 16.वातायनं window 17.गङ्गा
 ganga river 18.करदीपः torch light 19.घटी clock
 20- गोलदीपः- bulb 21.कपाटिका cupboard 22.दूरवाणि cell phone 23.आश्रमं
 hermitage

अर्धाक्षरं-half letter

क्	य	क्व	क्	क	क्क
ट्	य	ट्य	द्	ध	द्ध
द्	य	द्य	ह्	म	ह्म

क्	र	क्र	त्	र	त्र
म्	र	म्	द्	र	द्र
र्	य	र्य	र्	त	र्त
र्	ग	र्ग	न्	न	न्न

Write according to gender

पुंलिङ्गः	स्त्रीलिङ्गः	नपुंसक लिङ्गः
बालकः	बालिका	पुस्तकम्
धनुः	विद्या	चक्रं
मेघः	वीणा	तृणम्
मयूरः	नदी	पूजागृहम्
वेदः	पाठशाला	गृहं
हंसः	जवनिका	सोपानं

Male

एक वचनं

Singular

बालकः

Feminine

द्वि वचनं

Dual

बालिके

N Gender

बहु वचनं

Plural

पुस्तकाणि

सर्वनाम पदं III-Person Pronoun

सः

He

सा

She

तत्

It

तौ

They both

ते

They both

ते

Those two

ते

They All

ताः

They All

तानि

Those

All

सर्वनाम पदं II-Person Pronoun

त्वं

You

युवां

You both

यूयं

You all

सर्वनाम पदं I-Person Pronoun

अहं

We

आवाम्

We both

वयं

We all